

de
Nederlandse
ggz

Aangepast convenant samenwerking politie en ggz (2012)

Samenvatting van aangepaste afspraken over samenwerking
politie en ggz bij personen met onbegrepen gedrag

Samen zijn we de Nederlandse ggz.

De politie en branchevereniging de Nederlandse ggz hebben in 2023 aanpassingen doorgevoerd in het bestaande convenant samenwerking politie en ggz 2012. Een samenwerking bij personen met onbegrepen gedrag, die in aanraking komen met de politie.

Deze aanpassingen in het convenant vervangen de gemaakte afspraken in 2012.

In 2012 hebben de politie en GGZ Nederland (nu: de Nederlandse ggz) samen een convenant opgesteld over de samenwerking bij personen met verward (of onbegrepen) gedrag. Het doel van dit convenant was eenduidigheid realiseren in de manier waarop mensen met psychische en verslavingsproblemen werden opgevangen of hoe op een effectieve manier hulp kan worden geboden. Het convenant bood de landelijke kaders om regionaal invulling te kunnen geven aan de lokale problematiek.

Ruim tien jaar later, in 2023, hebben de politie en de Nederlandse ggz geconstateerd dat dit convenant niet meer actueel is. Vele ontwikkelingen en nieuw gemaakte afspraken op landelijk niveau zijn doorvertaald naar regionaal en lokaal niveau. Dit document, aangepast convenant samenwerking politie en ggz (2012), biedt een overzicht van de nieuwe afspraken en verwijzingen naar actuele- wet en regelgeving.

Samenvatting convenant samenwerking politie en ggz 2012

In 2012 werd over een aantal onderwerpen afspraken gemaakt:

Afspraken in het geval van een crisissituatie

- De bereikbaarheid en beschikbaarheid van de ggz-crisisdiensten voor de politie.
- Tijdelijke vrijheidsbeneming en verblijf van personen met verward gedrag (insluiting waar en hoelang).
- Het vervoer van personen met verward gedrag.
- Bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie voor de ggz.

Afspraken in het geval van een niet-acute situatie (bemoeizorg)

- Hulp aan personen in een niet-acute situatie.
- De bereikbaarheid en beschikbaarheid van OGGZ-netwerken voor de politie en ggz.

Afspraken op het gebied van overstijgende onderwerp

- Informatie-uitwisseling tussen ggz-instellingen, politie, partners en familie.
- Wat te doen bij vermissing, c.q. ongeoorloofde afwezigheid uit een ggz-instelling.
- Aangifte doen van strafbare feiten gepleegd binnen de ggz-instellingen.
- Opleiding en kennisuitwisseling.
- Overlegstructuren.

Uitvoering en ontwikkelingen convenant 2012

De politie en de ggz hebben in de afgelopen 10 jaar gezamenlijk uitvoering gegeven aan het convenant en dit landelijk kader vertaald naar regionale afspraken en samenwerking.

Hierdoor verbeterde de samenwerking op het lokale niveau. Daarnaast hebben verschillende ontwikkelingen geleid tot de constatering dat het convenant van 2012 niet meer actueel is; zoals de invoering van de Wet verplichte ggz en nieuw overeengekomen lokale convenanten tussen de diverse ggz-aanbieders, politie en andere netwerkpartners.

Hieronder een samenvatting van de ontwikkelingen:

Samenwerking politie en ggz centraal thema programma ministeries

In deze zelfde periode hebben de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Justitie en Veiligheid een landelijk programma opgezet voor een integrale aanpak personen verward gedrag. In dit programma vormde de samenwerking tussen politie en de ggz een centraal thema. Knelpunten werden geagendeerd in het Aanjaagteam (2015-2016) en later het Schakelteam (2016-2018). Dit heeft tot een aantal veranderingen in wet- en regelgeving geleid, zoals bij het vervoer in een crisissituatie en bij het insluiten zonder (verdenking van) een strafbaar feit.

Vaststelling van de Generieke Module Acute Psychiatrie

Een andere belangrijke ontwikkeling was de vaststelling van de Generieke Module Acute Psychiatrie en bijbehorende beschikbaarheidsfinanciering. Hierdoor werd de samenwerking tussen de crisisdienst en de politie bij personen met acute psychiatrische problematiek verbeterd.

Focus samenwerking tussen zorg, politie en gemeenten

In het tweede landelijke programma Integrale Aanpak Personen verward gedrag werd de focus gelegd op de samenwerking in de regio's tussen zorg, politie en gemeenten. De gemeenten namen meer de regie in de aansturing van de integrale aanpak personen met onbegrepen gedrag. In alle veiligheidsregio's zijn er stuurgroepen: pilots en samenwerkingsverbanden die zijn ontstaan tussen gemeenten, zorgaanbieders, politie, welzijn en de zorg- en veiligheidshuizen. De samenwerking is breder geworden dan alleen tussen de politie en de ggz aanbieders.

Veranderingen wetten verplichte ggz en zorg en dwang

Per 1 januari 2020 werden de Wet verplichte GGZ en de Wet Zorg en Dwang van kracht. Een aantal van afspraken uit het convenant werden ook hierin vastgelegd. Hierdoor kwam de ontwikkeling van het convenant, zoals vervoer en insluiting van patiënten door de politie, in een stroomversnelling.

Ontwikkelingen en nieuwe afspraken hebben geleid tot de aanpassing van het convenant samenwerking politie en ggz 2012.

Vernieuwde afspraken samenwerking politie en ggz

Over een aantal thema's uit het convenant 2012 zijn in de afgelopen jaren op landelijk niveau nieuwe afspraken gemaakt. Deze landelijke afspraken zijn doorvertaald naar regionaal en lokaal niveau, die nu leidend zijn voor de samenwerkende partijen in de regio.

Hieronder wordt een opsomming weergegeven van de nieuwe afspraken over samenwerkingen en verwijzingen naar actuele wet- en regelgeving en handreikingen.

1. Samenwerking in crisissituaties

Bij de invoering van de Generieke Module Acute Psychiatrie (GMAP) is afgesproken dat 28 ggz-aanbieders de acute ggz organiseren. Bij elk van deze 28 acute ggz is het volgende georganiseerd:

- **Een triagefunctie** die bereikbaar is voor de politie en de huisartsen.
- **De crisisdienst is 24/7 bereikbaar.**
- **In elke regio zijn er één of meer crisisbeoordelingslocaties bij de ggz:** personen met acuut verward gedrag komen niet meer in de politiecel (tenzij een strafbaar feit).
- **Procedure bekort:** de standaardbeoordeling door een somatisch (GGD)arts voor een crisisbeoordeling hoeft niet meer plaats te vinden. Hierdoor is de procedure bekort.

Meer informatie over GMAP: [Introductie - Acute psychiatrie | ggz standaarden](#).

2. Samenwerking in niet acute crisissituaties

- **Niet acute meldpunten en opvolging door bemoeizorg teams/ wijkteams:** In het hele land kunnen politiemensen een zorgmelding opmaken wanneer de situatie niet acuut is, maar mensen wel mogelijk hulp nodig hebben. Die zorgmelding gaat naar een meldpunt van de betrokken gemeente. Het meldpunt schakelt op haar beurt het wijkteam of de reeds bestaande hulpverlening in. Mensen kunnen zo eerder de juiste zorg ontvangen.
- **Vroegsignalering in de wijken:** Door tijdig zorgmeldingen op te maken kunnen problemen eerder gesignaleerd worden.
- **Beroep doen op politie:** Ambulante hulpverleners van de ggz en medewerkers van een wijkteam van de gemeente kunnen een beroep doen op de politie wanneer er duidelijke veiligheidsrisico's bestaan.

3.

Samenwerking op overstijgende onderwerpen

- **Informatie-uitwisseling tussen ggz, politie, zorg- en veiligheidshuizen en gemeenten:** Er zijn veel ontwikkelingen gaande op dit gebied en sommige wetten zijn nog niet aangenomen, zoals de WAMS. De informatie-uitwisseling met betrekking tot de Niet Acute Zorgmeldingen door de politie en de gemeenten is in afwachting van de WAMS geregeld in een mandaatsbesluit dat getekend is door de minister van Rechtsbescherming en de minister van J en V. Er is een Handvat ontwikkeld voor gegevensuitwisseling in het zorg- en veiligheidsdomein.
 - Meer informatie, zie: [Gegevensuitwisseling in het Zorg- en Veiligheidsdomein | Handreiking | VNG](#)
- **Inzet politie bij geweldsincidenten in behandelingsituatie ggz en beschermd wonen:** In 2021 is er een handleiding ontwikkeld. Hierin worden de inzet en afspraken beschreven van de ggz organisatie en beschermd woonorganisatie en van de politie bij geweldsincidenten in behandelingsituaties ggz en in beschermd wonen.
 - [Handreiking \(Gewelds\)incidenten bij behandelingsituaties en beschermd wonen in de GGZ](#)
- **Aangifte beleid:** handleiding ontwikkeld veiligheid publieke taken (politie)
 - [Vernieuwde Handreiking sociale veiligheid in de ggz: O&O Fonds GGZ - aangifte doen bij agressie en/of geweldsincidenten](#)
- **Afspraken over vermissing cliënten, onttrekking aan verplichte behandeling handleiding:** Het is nu mogelijk meldingen te doen.
 - Meer informatie via: [Aangifte of melding doen, vermissing personen uit instellingen](#).
In 2023 wordt een nieuw portaal ontwikkeld.
- **Opleiding en kennisuitwisseling:** ggz is onderdeel van opleiding bij politie bij het onderwerp personen met verward gedrag: Politie mensen krijgen vooral geleerd wat zij in specifieke situaties moeten doen en welke procedure er gevolgd moet worden. Het is niet aan de politie om diagnostiek te bedrijven. Inkijkstages van politiemensen bij de ggz (en omgekeerd,) worden aangemoedigd, en leiden doorgaans tot een verbeterde samenwerking. Voorlichting aan politiemensen moet vooral gegeven worden door de eigen lokale ggz-partners.

4.

Nieuwe Wet Ambulancezorg

In de Nieuwe Wet Ambulancezorg is vastgelegd dat de ambulancedienst verantwoordelijk is voor het organiseren en of het uitvoeren van passend vervoer voor personen met acuut verward gedrag voor en na de crisisbeoordeling. De Ambulancezorg heeft een kwaliteitskader opgesteld.

- **Informatie over kwaliteitskader:** [Kwaliteitskader Ambulancezorg rondom psychiatrische beoordeling | Ambulancezorg Nederland](#).
- **Informatie over Nieuwe Wet Ambulancezorg:** [Wet Ambulancevoorzieningen](#).

5.

Nieuwe Wet Verplichte GGZ

In de nieuwe wet verplichte GGZ heeft de politie de bevoegdheid gekregen om in te grijpen op grond van art 7:3 voordat de patiënt beoordeeld is door de ggz crisisdienst.

Meer informatie: [Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg](#).

Redactie

Afdeling Communicatie de Nederlandse ggz

Vormgeving

Telldesign, Rotterdam

de Nederlandse ggz

Piet Mondriaanplein 25

3812 GZ Amersfoort

t. +31 (0)33 460 89 00

e. communicatie@denederlandseggz.nl

www.deNederlandseggz.nl

© de Nederlandse ggz 2023

Overname van teksten is

toegestaan met bronvermelding.